

Nr 88.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete åt f. tygarbetaren O. V. Johansson; given Stockholms slott den 12 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Rundqvist.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Rundqvist anför:

Ersättning åt arbetare för skada till följd av olycksfall i arbete utgår enligt bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, vilken lag trätt i kraft den 1 januari 1918. Genom nämnda lag har lagen den 5 juli 1901 (nr 39 sid. 1) angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete upphävts, dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall, vilket inträffat före den 1 januari 1918, skall bedömas enligt äldre lag.

I lagen den 5 juli 1901 föreskrives, att, därest arbetare skadas till följd av olycksfall i arbetet, det åligger arbetsgivaren att i angivna fall utgiva ersättning enligt i lagen stadgade grunder. Jämlikt 10 § av nämnda lag är arbetsgivaren berättigad att i riksförsäkringsanstalten försäkra sina arbetare

Bihang till riksdagens protokoll 1932. 1 saml. 70 häft. (Nr 88—89.) 264 32 1

mot olycksfall, som i lagen avses, med den verkan, att arbetsgivaren, så långt försäkringen räcker, varder från ersättningsskyldighet enligt samma lag fri.

Vidare föreskrives i 13 § av samma lag, att krav om ersättning enligt lagen skall, vid äventyr av talans förlust, genom stämning eller genom påkallande av skiljeavtals tillämpning, anhängiggöras emot arbetsgivare inom två år och emot riksförsäkringsanstalten inom tre år, räknat från olycksfallet.

I en till generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet ställd, till arméförvaltningens artilleridepartement överlämnad, den 19 december 1929 dagtecknad skrivelse har tygmästaren å Karlsborg gjort framställning om utverkande av pension eller livränta åt förre tygarbetaren vid tygstationen därstädes Oscar Valdemar Johansson i anledning av skada, som han ådragit sig i tjänsten år 1910.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johansson, som är född den 3 december 1886, varit anställd i sammanlagt omkring 12 $\frac{1}{2}$ år såsom tygarbetare vid Karlsborgs tygstation, nämligen från och med den 6 juni 1907 till och med den 9 april 1915 samt från och med den 16 mars 1925 till och med den 1 november 1929, då han avskedats med rätt till avskedsersättning enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen; att nämnda ersättning utgått med ett belopp av 2,808 kronor 22 öre; att Johansson under tiden 14 mars 1915—14 mars 1925 arrenderat ett mindre område å kronoparken Granvik; att Johansson den 7 april 1910 skadats genom olycksfall under arbete vid en cirkelsåg i snickareverkstaden å Karlsborg, varvid han erhöll en kontusion i vänstra ljumsken; att han under tiden 7—24 april sistnämnda år på grund av den honom åsamkade skadan varit oförmögen till arbete; att han därefter under sin anställning vid tygstationen endast kunnat sysselsättas med lättare arbete; att han enligt av regementsläkaren A. Lillieroth den 12 februari 1930 utfärdat intyg ännu lider av sviter efter olycksfallet, vilka sannolikt torde bliva för framtiden bestående; samt att Johansson icke äger fast egendom eller annan förmögenhet utan är medellös.

Riksförsäkringsanstalten, som den 7 mars 1930 yttrat sig i ärendet, har anfört, att riksförsäkringsanstalten funne Johansson vid olycksfallet hava varit stadd i sådant arbete, som avsåges i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, vilken lag varit gällande vid olycksfallets inträffande. Jämlikt 1 § i nämnda lag ålåge det arbetsgivaren att utgiva ersättning enligt i lagen stadgade grunder. Dock kunde arbetsgivaren jämlikt 10 § i lagen befria sig från denna skyldighet genom att taga försäkring hos riksförsäkringsanstalten. Då sådan försäkring icke tagits för vid Karlsborgs tygstation anställda arbetare, kunde någon ersättning förty icke utgå från anstalten på grund av olycksfallet. Därest emellertid Johansson varit försäkrad hos riksförsäkringsanstalten, skulle anstalten

jämlikt sagda lag hava tillerkänt honom livränta efter en beräknad nedsättning av arbetsförmågan med 25 procent eller med ett belopp av 75 kronor för år räknat. I detta sammanhang finge anstalten dock erinra om de preskriptionsbestämmelser, som funnes intagna i 13 § av förenämnda lag. Anstalten ville tillika meddela, att om olycksfallet inträffat efter 1918 års ingång och nu gällande lag den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete sålunda varit tillämplig å detsamma, samt under förutsättning tillika att Johanssons arbetsförtjänst skolat beräknas till högsta i nyssnämnda lag i dess nuvarande lydelse medgivna belopp, eller 3,000 kronor, anstalten med hänsyn till ovan angivna nedsättning i Johanssons arbetsförmåga skulle funnit honom berättigad till livränta med ett belopp av 500 kronor för år räknat.

Arméförvaltningens artilleridepartement har med överlämnande av handlingarna i ärendet uti skrivelse den 17 mars 1930 anført, bland annat, att Johanssons tjänstetid icke syntes kunna berättiga honom till erhållande av pension. Departementet funne dock, med hänsyn till riksförsäkringsanstaltens uttalande angående den ersättning, som av anstalten skulle kunnat tillerkännas Johansson, därest 1916 års olycksfallsersättningslag varit på honom tillämplig, billigt, att Johansson på grund av den i tjänsten åsamkade skadan genom pension å 500 kronor för år räknat bereddes någon hjälp till livsuppehälle. Departementet hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Johansson en årlig pension under hans återstående livstid av 500 kronor att utgå från och med den 1 januari 1930.

Statskontoret, som den 9 april 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att såsom skäl för beredande av pension åt Johansson hade åberopats den omständigheten, att hans arbetsförmåga blivit nedsatt på grund av att han den 7 april 1910 drabbats av olycksfall i arbete under statsanställning. Därest Johansson inom föreskriven tid framställt krav om ersättning enligt 1901 års olycksfallsersättningslag, hade till honom utgått livränta, vilken, därest han varit försäkrad i riksförsäkringsanstalten, utgjort 75 kronor årligen. Den livränta, som skulle tillkommit Johansson, därest 1916 års olycksfallsersättningslag varit tillämplig å honom, hade ej uppgått till det belopp, 500 kronor, som enligt arméförvaltningens artilleridepartements förslag skulle beredas Johansson såsom pension. Det vore vidare att märka, att dyrtidstillägg utginge å pension men ej å livränta. Det borde enligt statskontorets mening ej ifrågakomma, att at Johansson utverkades högre årlig ersättning, än som skulle tillkommit honom, därest bestämmelserna i 1901 års olycksfallsersättningslag blivit iakttagna. Då billighetsskäl syntes tala för, att någon ersättning bereddes Johansson, tillstyrkte statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till Johansson finge — utan hinder därav att krav om ersättning icke blivit framställt inom den tid, som föreskrivits i 13 § av lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till

följd av olycksfall i arbete — från och med den 1 januari 1931 utbetalas den livränta, vartill han enligt grunderna för nämnda lag eljest varit berättigad.

*Departements-
chefen.*

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Johansson icke är berättigad att enligt 1901 års olycksfallsersättningslag utbekomma någon ersättning i anledning av förenämnda olycksfall, enär krav härom icke gjorts inom behörig tid. Billighetsskäl synas mig emellertid tala för, att något understöd tilldelas Johansson, som, enligt vad jag inhämtat, för närvarande är arbetslös och utan försörjningsmedel. Vad beträffar ersättningens storlek och sättet för dess utgående delar jag den av statskontoret uttalade uppfattningen, att densamma bör utgå i form av livränta jämlikt i nyssnämnda lag angivna grunder, och torde Johanson härvid även böra komma i åtnjutande av å dylik livränta medgiven tilläggsersättning.

Livräntan synes mig böra utgå från och med den 1 januari 1931.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Oscar Valdemar Johansson må -- utan hinder därav att krav om ersättning icke blivit framställt inom den tid, som föreskrives i 13 § av lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete — från och med den 1 januari 1931 utbetalas den livränta, vartill han enligt grunderna för nämnda lag kan anses berättigad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hans Edsberg.
